

Državni svetnik
Zoran Božič

Ljubljana, 16. maj 2014

Gospod
Mitja Bervar
Predsednik
Državnega sveta RS

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	20-05-2014
Šifra:	004-0111-111
Povezava:	020-1011-111
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratika:	

ZADEVA: Pobuda za sklic izredne seje Državnega sveta o času izvedbe parlamentarnih volitev in o nujni spremembi volilnega sistema za volitve v Državni zbor

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Ur. l. RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) predlagam, da Državni svet na izredni seji sprejme in na Državni zbor, na Vlado RS in na gospoda Boruta Pahorja, predsednika RS, naslovi naslednji

p o b u d i :

1. Državni svet predlaga, da se predčasne parlamentarne volitve izvedejo konec meseca septembra ali na začetku meseca oktobra.
2. Državni svet predlaga, da se pred izvedbo predčasnih parlamentarnih volitev spremeni volilni sistem, tako da bi prvih 44 poslancev izvolili po proporcionalnem volilnem sistemu, drugih 44 poslancev pa po dvokrožnem volilnem sistemu (t. i. kombinirani volilni sistem).

Obrazložitev:

Ad 1: Predlog, po katerem bi izvedli predčasne parlamentarne volitve v mesecu juliju, torej v času šolskih počitnic in kolektivnih dopustov, ko je pomemben del slovenskih volilcev v tujini, ne bi pomenil samo velike izjeme v evropskem prostoru (velika večina evropskih držav ne opravlja volitev v času šolskih počitnic), pač pa bi pomenil bistveno okrnitev ene temeljnih državljskih pravic. Zato bi takšne volitve v času politične in gospodarske in moralne krize ne imele nikakršne legitimnosti, predvsem pa bi njihov rezultat ne omogočil izhoda iz te krize.

Ad. 2:

Zgodovina: Državni svet je na referendumu o treh volilnih sistemih leta 1996 že predlagal uvedbo kombiniranega volilnega sistema, zavedajoč se, da se bo slovensko politično telo težko dvetretjinsko poenotilo bodisi o dvokrožnem večinskem bodisi o proporcionalnem sistemu za volitve v Državni zbor. Poleg tega je bil tedaj Državni svet mnenja, da kombinirani volilni sistem učinkovito blaži slabosti večinskega in proporcionalnega volilnega sistema. Čeprav je Ustavno sodišče RS odločilo, da je na referendumu dobil večinsko podporo dvokrožni večinski volilni sistem, je leta 2000 tedanji sklic Državnega zbora proti volji ljudstva v Ustavi RS

določil volitve po sorazmernem načelu s 4 odstotnim volilnim pragom, kar velja še danes. Kasneje je bila dvakrat predlagana uvedba preferenčnega glasu, ki pa je poslanci niso potrdili.

Slabosti aktualnega volilnega sistema: Proporcionalni volilni sistem, kot je trenutno v veljavi, ne omogoča enakomerne pokritosti države s poslanci, izvoljenimi predstavniki ljudstva (nekateri volilni okraji sploh nimajo predstavnika, večina poslancev pa prihaja iz osrednje Slovenije). Proporcionalni volilni sistem ne omogoča izvolitve posameznika, za katerim ne stoji močna stanka, pri čemer številni primeri dokazujejo, da smo Slovenci po volilnih opredelitvah bolj nagnjeni k izbiri močnih osebnosti kot strankarskih programov. Proporcionalni volilni sistem spodbuja strankokracijo, kar se kaže tudi s tem, da poslanci ne odločajo tako, kot jim zapoveduje Ustava (naj bi bili predstavniki vsega ljudstva in naj ne bi podlegali kakršnimkoli navodilom), pač pa tako, kot se dogovorijo v poslanski skupini. Proporcionalni volilni sistem ne omogoča uresničitve ustavnega načela, da imajo volilci odločujoči vpliv na izbiro poslancev, zato bi bile volitve po sedanjem volilnem sistemu v neskladju z Ustavo RS

Prednosti kombiniranega volilnega sistema: Kombinirani volilni sistem zagotavlja enakomerno pokritost države s poslanci, omogoča kandidiranje posameznikom, obenem pa relativno dobro prenaša razmerja moči med posameznimi političnimi strankami na število izvoljenih pripadnikov ljudstva. Kombinirani volilni sistem je prijazen tudi do manjših strank, ki jim visok volilni prag sicer onemogoča vstop v parlament, vendar pa s prepoznavno osebnostjo lahko uspejo na tistem delu volitev, kjer poteka izbira po dvokrožnem večinskem sistemu.

Primernost zgodovinskega trenutka: Glede na to, da trenutno največja parlamentarna stranka, ki je vseskozi zagovarjala uvedbo dvokrožnega večinskega sistema in v parlamentarni postopek tudi vložila predlog za ustrezno spremembo Ustave RS, zdaj dopušča tudi uvedbo kombiniranega volilnega sistema, je prvič po dvajsetih letih realna možnost, da se glede kombiniranega volilnega sistema poslanci v čim večji meri poenotijo in z dvetretjinsko večino spremenijo Ustavo RS oz. volilni zakon.

Državni svetnik
Zoran Božič, l.r.